

433
CSN

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 062-7344 din 11.12.2022

La nr. 433 din 29.11.2022

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.273/1994 privind actele din sistemul național de pașapoarte .

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 2 (două) file.

Director

Iulian RUSU

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr. <u>3044</u>		
" <u>13</u> "	<u>12</u>	<u>2022</u>
Ora _____		

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO22/8396 din 12.12.2022

la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.273/1994 privind actele din sistemul național de pașapoarte

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul RM, iar autor nemijlocit este un grup de Deputați în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul și nota informativă au fost plasate pentru informare și consultare publică pe pagina oficială web a autorității publice, și poate fi identificat la adresa <https://www.parlament.md/ProcesulLegislativ/Proiectedeactelegislative/tabid/61/LegislativId/6267/language/ro-RO/Default.aspx>, astfel fiind asigurat accesul părților interesate la proiect.

Prin urmare, se constată că etapele de asigurare a transparenței de decizionale statuate la art.8 lit.b) - e) din Legea nr.239/2008, au fost respectate de către autor.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative, proiectul „a fost elaborat în vederea adaptării legislației din acest domeniu la noile realități social-obiective, precum și actualizării listei persoanelor care, în virtutea funcției deținute sau specificului atribuțiilor exercitate, întreprind multiple deplasări în interes de serviciu peste hotarele RM.”

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune modificarea art.3¹ din Legea nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte, prin completarea listei persoanelor care în virtutea funcției deținute sau specificului atribuțiilor exercitate, întreprind multiple deplasări în interes de serviciu peste hotarele țării și pot beneficia de pașapoarte diplomatice. Astfel, prin proiect se propune includerea Arhiepiscopului Chișinăului, Mitropolit al Basarabiei și Exarh al Plaiurilor în lista persoanelor care beneficiază de eliberarea pașapoartelor diplomatice.

Prin urmare, se constată că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prevederile proiectului promovează interesele Arhiepiscopului Chișinăului, Mitropolit al Basarabiei și Exarh al Plaiurilor, care potrivit proiectului va beneficia de eliberarea pașaportului diplomatic. Prin urmare, se constată că promovarea prevederilor proiectului nu contravin interesului public general.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „*nota informativă care cuprinde:*

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;*
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;*
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.*

Nota informativă anexată la proiect nu este elaborată în corespundere cu cerințele stabilite la art.30 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, și prin urmare necesită a fi revizuită în vederea corespunderii rigorilor de elaborare a notei informative. Cu toate acestea, argumentele invocate în notă justifică necesitatea promovării proiectului.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „*e) fundamentarea economico-financiară”.*

Implementarea proiectului nu presupune alocarea suplimentară a mijloacelor financiare din bugetul

de stat. Potrivit notei informative pentru confecționarea pașaportului diplomatic sunt suficiente sursele financiare alocate Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene pentru editarea blanchetelor de pașapoarte diplomatice.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „*textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]".

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul reglementează confecționarea și eliberarea de către Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene a pașaportului diplomatic pentru Arhiepiscopul Chișinăului, Mitropolit al Basarabiei și Exarh al Plaiurilor. Suplimentar, în proiect se stabilește sarcina Guvernului de a aduce actele sale în concordanță cu prevederile proiectului, în termen de o lună de la intrarea în vigoarea a legii.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul de act legislativ a fost elaborată în scopul modificării art.3¹ din Legea nr.273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte, prin includerea Arhiepiscopului Chișinăului, Mitropolit al Basarabiei și Exarh al Plaiurilor în lista persoanelor care beneficiază de eliberarea pașapoartelor diplomatice.

În procesul de promovare a proiectului de decizie, etapele de asigurarea a transparenței decizionale statuate la art.8 alin.b) - e) din Legea nr. 239/2008 au fost respectate de către autor.

Prevederile proiectului sunt conforme interesului public și nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului.

Prin urmare, în conținutul proiectului nu au fost identificați factori de risc capabili să genereze apariția riscurilor de corupție.

12.12.2022

Digitally signed by Carbuni Daniela
Date: 2022.12.12 15:11:39 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Daniela Carbuni , Inspector principal